

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดสวน

นำเสนอเมื่อ : 20 มี.ค. 2552

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดสวน

เรื่องที่ ๑ ความเป็นของการจัดสวน

จุดประสงค์

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของการจัดสวน

เนื้อหา

การจัดสวนมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน
พอจะแบ่งลักษณะการศึกษาเป็น ๒ ส่วน คือ

การจัดสวนในต่างประเทศ

มนุษย์มีความผูกพันอยู่กับธรรมชาติมาตั้งแต่กำเนิด
หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดได้
บ่งบอกถึงความรักธรรมชาติของบรรพบุรุษของมนุษยชาติ
ดังจะเห็นได้ว่ามีสวนลอยแห่งกรุงบาบิโลเนียซึ่งพระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์
(Nebuchadnezzar) ทรงโปรดให้สร้างขึ้น
ปลูกประดับด้วยไม้ดอกอย่างสวยงามบนปราสาทแต่ละชั้น
เพื่อให้พระราชินีทรงผ่อนคลายความเหงา
นับเป็นสวนลอยที่ได้รับการยกย่องว่ามีความสวยงามมาก
ถือว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลกชิ้นหนึ่งในยุคโบราณ
และต่อมาการสวนลอยแบบนี้ได้แพร่หลายไปยังอาณาจักรกรีกและโรมัน

ภาพที่ ๑

สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลเนีย

ที่มา : การจัดสวน

ของพรรณเพ็ญ ฉายปรีชา

ในสมัยที่ พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์ชีพอยู่ สวนพักผ่อนได้รับการส่งเสริมโดยมีหลักการว่าสวนพระพุทธรศาสนาจะต้องไม่อยู่ในเมืองหรืออยู่ในเมืองเกินไป มีทางเขาทางออกสวนสะดวกเพื่อที่จะให้พุทธศาสนิกชนเขาไปเคารพสักการะบูชาทำพิธีทางศาสนาได้ง่าย อีกทั้งไม่เหนื่อยเมื่อมีเสียงรบกวนในยามกลางวันและเงียบสงัดในยามกลางคืน เหมาะแก่การหาวิเวกไตรตรองธรรม

สมัยพระเจ้าอโศกมหาราชของอินเดีย ได้ส่งเสริมให้มีการสร้างสวนพักผ่อนในเมืองตลอดจนปลูกไม้ร่มเงาประดับถนน กษัตริย์ของอินเดียให้การสนับสนุนการสร้างสวนพักผ่อนมาโดยตลอด นับตั้งแต่ศตวรรษที่ ๖ ไปจนถึงศตวรรษที่ ๑๔ สวนตกแดงจึงเปลี่ยนรูปแบบไปบ้างเพราะเป็นสวนในยุคของกษัตริย์เชื้อสายชวา มองโกล สวนมองโกลมีลักษณะพิเศษคือจะเลือกสถานที่ที่ไกลแม่น้ำหรือเนินเขา หรือในพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำนิ่ง สร้างสวนพักผ่อนมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปลูกไม้ดอกไม้พุ่มและไม้ร่มเงาขนาดใหญ่ พืชที่ปลูกสวนมากดอกจะมีกลิ่นหอม เช่น กุหลาบ มะลิ พรอมทั้งมีกำแพงล้อมรอบ

ภาพที่ ๒ สวนอินเดีย

ที่มา : การจัดสวน ของ พรรณเพ็ญ

ฉายปรีชา

สวนฟาโรห์ในอียิปต์เป็นสวนพักผ่อนที่รวบรวมพืชพรรณต่าง ๆ มากมายหลายชนิด กษัตริย์ Ramses ที่ ๓ ได้สั่งสร้างสวนศักดิ์สิทธิ์เพื่อใช้เป็นสถานที่บวงสรวงเทพยดาขึ้นถึง ๕๑๔ แห่ง กรีกสร้างสวนพักผ่อนเป็นชั้น ๆ แบบขั้นบันได โรมันได้สร้างสวนปลูกพืชตกแต่งเป็นรูปร่างเลียนแบบรูปสิ่งก่อสร้างและรูปสัตว์ ปลูกพืชใส่ภาชนะขนาดใหญ่ ขุดสระประติ ๒๕ มีน้ำพุกลางสระตลอดจนปลูกพืชเป็นกลุ่ม

ภาพที่ ๓ สวนโรมัน

ที่มา : การจัดสวน ของพรรณเพ็ญ ฉายปรีชา

เช่น สน มาเบิร์ล โอค ปาล์มและไม้พุ่มอีกมากชนิดด้วยการสร้างเป็นทางคดเคี้ยววกวนไปมา ชวนให้เพลิดเพลินเจริญใจ สวนอาหรับมีสระน้ำ น้ำพุ ไม้ผล ไม้พุ่มชนิดที่ยามออกดอกส่งกลิ่นหอม สร้างในบริเวณโอเอซิส สวนอาหรับมีอิทธิพลแพร่เข้าไปในยุโรป เช่น สวน Alhambra ที่มีชื่อเสียงในเมือง Granada ประเทศสเปน ซึ่งสวนดังกล่าวยังเป็นต้นแบบที่นำไปสร้างในรัฐแคลิฟอร์เนีย และรัฐออริโซนา สหรัฐอเมริกาในช่วงศตวรรษที่ ๑๕-๑๖ ซึ่งเป็นสมัยที่มีการฟื้นฟูศิลปวิทยาในประเทศอิตาลีได้มีสวนตกแต่งแบบใหม่ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยกำแพงทางเดิน สระน้ำและสายน้ำ แต่พืชมีได้ มีบทบาทเด่นในสวนลักษณะนี้ รูปแบบสวนพักผ่อนประเภทนี้ได้แพร่ไปในประเทศฝรั่งเศสและออสเตรเลีย ทำให้เกิดสวนที่มีชื่อเสียงในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔

ภาพที่ ๔ สวนประดิษฐ์
ที่มา : การจัดสวน ของพรรณเพ็ญ ฉายปรีชา

</s